श्रीः

श्रीमते रामानुजाय नमः

श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः

श्रीकवितार्किकसिंहस्य सर्वतन्त्रस्वतन्त्रस्य

श्रीमद्वेङ्कटनाथस्य वेदान्ताचार्यस्य कृतिषु

यादवाभ्युदये महाकाव्ये

॥ चतुर्विंशः सर्गः ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

श्री रङ्गरामानुज महादेशिकन्

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

श्रीः

श्रीमते रामानुजाय नमः

श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः

॥ चतुर्विंशः सर्गः ॥

श्रीमान् वेङ्कटनाथार्यः कवितार्किककेसरी।
वेदान्ताचार्यवर्यो मे सन्निधत्तां सदा हृदि॥

अथ निजविभवादजातशत्रौ प्रशमितशत्रुबले निवेश्य भूमिम्।
परिचरणफलं प्रभुः प्रयच्छन् अमितगुणाभिररंस्त वल्लभाभिः॥ **24.1** ॥

क्रतुविधिनियतोऽप्यकर्मवश्यः परिचितकामरसोऽपि वीतरागः।
नगरवसतिरप्यशेषवासः कथमिव केन विभुः स वर्णनीयः॥ **24.2** ॥

अनुगमितमिदं स्वदाररक्षाम् अनघमनोभवतन्त्र माननीयम्।
निरुपधिकरसस्य नेतुरासीत् नृपतिमहर्षिभिरञ्चितं चरित्रम्॥ **24.3** ॥

श्रुतिशतमहिते पदे परस्मिन् सितजलधौ रविमण्डले च सिद्धाम्।
बहुमतिमतिशय्य सा बभासे नरकरिपोरवरोधभूमिरग्र्या॥ **24.4** ॥

निधिगणमुखवान्तनिष्कराशिः प्रचितगुणा मणिभिः स्यमन्तकाद्यैः।
प्रमुदितमहिषीगणेन चक्रे यदुनगरी विभुना निवासभूमिः॥ **24.5** ॥

अविकलविभवस्य विश्वमूर्तेः अधिवसनं यदुवीरराजधान्याम्।
अनुदिनमनपायिनीं प्रतिष्टाम् अभिलषतामनुचिन्तनीयमासीत्॥ **24.6** ॥

सह मुनिभिरुपास्त धर्ममाद्यं व्यवहरणानि ददर्श वेदविद्भिः।
अरमत च वधूजनैर्यथार्हं बहुतनुरक्रमतो विचित्रशक्तिः॥ **24.7** ॥

अपि युगपदवाप्तनैकदेहैः उपनतयोगबलैः स्वकर्मनिघ्नैः।
धृतबहुवपुषा जगद्विधात्रा जितकरणेन तु भुज्यते तदर्थः॥ **24.8** ॥

यदुपतिरधिरूढचन्द्रशालः सह दयिताभिरनन्यमानसाभिः।
जलनिधिमभितः प्रदर्शयंस्ताः निजमिव धाम निवेदयाम्बभूव ॥ **24.9** ॥

निजपदमनपायमाश्रितानां प्रभुरपवर्गदशामिव प्रयच्छन्।
अमितबहुगुणामनन्यलभ्याम् अतनुत कामपि सम्पदं प्रियाणाम्॥ **24.10** ॥

स्वयमुदवसिते स्ववासधन्ये त्रिषु भुवनेषु समामिवाद्भुतानाम्।
अतनुत समवायमात्मयोगात् अतिशयिनीमथवा विभुः समृद्धिम्॥ **24.11** ॥

विधिसदनमुखेष्वदृष्टपूर्वां प्रथितपरस्परसम्मतिं समृद्धिम्।
यदुपतिदयितागृहेषु पश्यन् मुदमभजद्भुवि नारदो मुनीन्द्रः॥ **24.12** ॥

ललितरुचिषु कल्पवृक्षपोतैः उपवनराजिषु तस्य सञ्चरिष्णोः।
अदधुरवयवैर्मुदं मुरारेः अनुकृतपुष्पफलादिकैस्तरुण्यः॥ **24.13** ॥

अधिगतकुसुमापचायलीलः प्रमदवनानि विभूषयन् स्वधाम्ना।
प्रजनितमदनो मनस्विनीभिः गुणसुरभिः सुरभिः स्वयं स मेने॥ **24.14** ॥

परिपणमिव मन्मथोत्सवानां प्रथमविकस्वरपद्मदर्शनीयम्।
अनुदितबहुविभ्रमं वधूनाम् अभिनवयौवनमन्वभुङ्क्त नाथः॥ **24.15** ॥

अमृतमयपयः परिप्लुतानां विषमगुणेषु विहारवापिकानाम्।
कमलकुवलयादिषु प्रियाणां मुखनयनस्मितकान्तिमभ्यनन्दत्॥ **24.16** ॥

अवितथमहिमा निजप्रसादात् अनघमनोरथतोषितासु तासु।
स्वपरिजनतया सुरैर्नियुक्ताः निरदिशदप्सरसो निदेशभाजः॥ **24.17** ॥

बहिरुपनगरं बलानि दृष्ट्वा सह यदुभिः समये निवर्तमानम्।
ददृशुरधिगवाक्षमेकचित्ताः रथतुरगादिषु रामपश्चिमं तम्॥ **24.18** ॥

विधिवदनुविधाय देवयात्रां प्रतिपुरवीथिपरिक्रमेण दृश्यम्।
पतिमनुददृशुस्तमेव दूरात् अचरमदेवमनन्यदेवतास्ताः॥ **24.19** ॥

बहुविधमुपहारजातमग्र्यं सुरपतिभिः स्वयमाहृतं मुकुन्दः।
अपि गगनचरैरदृष्टपूर्वं सममवरोधजनस्य संविभेजे॥ **24.20** ॥

उपचितशिखरे वदान्यरत्नैः उचितगुहाश्रितहंसतूलतल्पे।
बहुरिव स बभौ विहारशैले प्रतिमणिभित्तिविभक्तचारुबिम्बः॥ **24.21** ॥

युगपदखिलमादरेण साक्षात् युवतिजनस्य निदर्शयन् मुकुन्दः।
असकृदुपगमय्य चित्रशालाः अनघसमाधिदशामिवाततान॥ **24.22** ॥

अनितरमनसां स्ववल्लभानां नरकजिता निरपायवैभवेन।
भवभयविनिवारिणी स्वभक्तिः ललितविहारमुखेन लम्भिताऽभूत्॥ **24.23** ॥

प्रमुदितविबुधाहृतप्रक्लृप्तैः कनकसरोजवनैरलङ्कृतानाम्।
अतिशयमवरोधदीर्घिकाणाम् अधिसुरसिन्धु समीक्षितं निदध्यौ॥ **24.24** ॥

विहरति वनिताजने तदीयैः अपलपितामवलोकनप्रभावैः।
पुनरपि हरिनीलरत्नभासा दधुरसितोत्पलसम्पदं सरस्यः॥ **24.25** ॥

स्थिरधृतिमधिरोप्य रत्नडोलां गुणघटितामिव माधवः स्वमायाम्।
अगमयत गतागतान्यभीक्ष्णं सुकृतजुषः स्वयमङ्गनाः स्वतन्त्रः॥ **24.26** ॥

रुचिरकनकशृङ्गवक्त्रवान्तैः प्रतितनु कुङ्कुमवारिभिः प्रसिञ्चन्।
अजनयदनुरागयोगमन्तः बहिरपि तोयविहारतो वधूनाम्॥ **24.27** ॥

नवमणिपरिकल्पितेषु नाथः कमलवनान्तरकेलिमन्दिरेषु।
श्रिय इव सुदृशो गृहीतपद्माः हृदि निदधे पुरुषोत्तमः प्रतीतः॥ **24.28** ॥

दिशि दिशि मकरन्दवर्षदिग्धां विविधपरागविभक्तचूर्णचित्राम्।
भुवमभजत साकमङ्गनाभिः पुलकितदृष्टिषु पुष्पमण्डपेषु॥ **24.29** ॥

अनुविहितमहोत्सवो यथार्हं वितरणतोषितवन्दिबन्धुवर्गः।
परिणयनविधिं लतावधूनाम् अतनुत चूतवरैः प्रियार्पितानाम्॥ **24.30** ॥

सुतबहुमतभागिनां शुकानाम् उपहृतदिव्यरसोपभोगभाजाम्।
श्रुतिमधुरगिरां स्वशिक्षितानाम् अतिशयसिद्धिमदर्शयत् प्रियाभ्यः॥ **24.31** ॥

अनुकृतनिजशक्तिभिः प्रियाभिः सह गुणबन्धविभक्तसन्निवेशैः।
मुहुरिह निपतद्भिरुत्पतद्भिः करणवशैरिव कन्दुकैरदीव्यत्॥ **24.32** ॥

निजयुवतिषु यद्यपि त्रिधामा नयनपिधानविहारमाजहार।
न तदनुचरितं तथाऽपि ताभिः त्रिभुवनदृष्टिनिरोधशङ्किनीभिः॥ **24.33** ॥

श्रुतिविहितमवन्ध्ययन् स्वधर्मं प्रतिदिनमन्यपरो यदा बभूव।
तदुपचरणतस्तदाऽपि तासां समजनयत् प्रियभोगमेव कालः॥ **24.34** ॥

मणिपरुवकमञ्जुलस्तनीभिः मधुसमयापगमे वराङ्गनाभिः।
सितमणिविहितान् स यन्त्रधाराव्यतिकरशीतलितानभुङ्क्त सौधान्॥ **24.35** ॥

स्फटिकसदनदीप्तिदत्तहस्तां मुरभिदसेवत सादरं सदारः।
अपजलदनिशोदितस्य शोभां हलधरकान्तिभृतस्तुषारभासः॥ **24.36** ॥

अगुरुभिरसितैरनूरुगौरैः नवघुसृणैरपि निर्विवेश नाथः।
हिमऋतुमवरोधसुन्दरीणां स्तनपरिरम्भसमर्पितैर्विलिप्तः॥ **24.37** ॥

अनलशकटिकाभिरप्यजय्यं शिशिरसमीरणमञ्जसा जिगाय।
अविरलपरिरम्भलम्भनीयैः स्तनकलशोष्मभिरात्मवल्लभानाम्॥ **24.38** ॥

उपनिषदुपदेशसाभिलाषैः उपचरितो मुनिभिः सनन्दनाद्यैः।
रतिपतिसमयस्थितो वधूनां ललितकलागमदेशिको बभूव॥ **24.39** ॥

कलमधुरगिरां कलाप्रसङ्गात् अतिमदनोपनिषत् परं रहस्यम्।
प्रियहितरुचिराक्षरं प्रियाणां श्रुतिषु चकार शिखामणिः श्रुतीनाम्॥ **24.40** ॥

निरुपधिकनिजप्रभावगर्भं परिषदि विश्वपतिः प्रियासहायः।
किमपि निशमयाम्बभूव गीतं प्रमुदितकिन्नरदम्पतिप्रयुक्तम्॥ **24.41** ॥

मृदुकरतललीलया मृदङ्गान् असमयनर्तितनीलकण्ठयूथान्।
ध्वनयति दयिते विडूरभूमेः श्रियमिव ताः पुलकोद्गमैरपुष्यन्॥ **24.42** ॥

करकमलपरिग्रहेण धन्यं वरतनुसंसदि वादयन् विपञ्चीम्।
अविदितगमनाय गायकैः स्वैः उपरतगीतिभिरुन्मुखैः सिषेवे॥ **24.43** ॥

श्रुतिमधुसुभगैरदीनहृद्यैः श्रुतघननादशिखण्डिनीगणश्रीः।
मधुरिपुवनिताजनः समाजे ध्वनिभिरमाद्यत दिव्यदुन्दुभीनाम्॥ **24.44** ॥

सललितकरणाङ्गहारहृद्यं सह दयिताभिरुदारदिव्यनाट्यम्।
अनुदिनमनिमेषदर्शनीयं जितमधुरप्सरसां ददर्श नृत्यम्॥ **24.45** ॥

अभिनयमभिनन्द्य नर्तकीनां स्वयमुपदिष्टमलङ्घितोपदेशम्।
पुनरपि मुदितस्तमेव युञ्जन् अविदितपूर्वमिवादरादपश्यत्॥ **24.46** ॥

प्रतियुवतिगृहीतनैकरूपः प्रणयवतीभिरनन्य इत्युपेतः।
अपहृतमणिपादुकः कयाचित् पदमपि गन्तुमशक्नुवन्निवासीत्॥ **24.47** ॥

अनवहिततया सखीसमक्षं द्रुतमुपहूय समाख्ययेतरस्याः।
मुषितमनसमद्भुतैर्विलासैः इदमपि नाम तवेत्युवाच मुग्धाम्॥ **24.48** ॥

समुचितदिनलङ्घनं सपत्न्याः परिपणितं स्वयमभ्युपेत्य नाथः।
स्मितमधुरमुखो जितः कयाचित् विवश इवाक्षविहारतो बभूव॥ **24.49** ॥

अनुगतनिजबिम्बमेनमन्या मणिमुकुरस्थमवेक्ष्य मन्दहासम्।
न खलु तदवलोकनाय पश्चात् व्यतनुत साचिविधिं तदेकतृप्ता॥ **24.50** ॥

पुलकिनि कुचकुड्मले परस्याः कथमपि साध्वसकम्पिताग्रहस्तः।
स्थिरचरजगदेकदिव्यशिल्पी विषमतमं विलिलेख पत्रभङ्गम्॥ **24.51** ॥

मृदुसुरभिसुजातबन्धुराभिः प्रणिदधदग्रनिबद्धपङ्कजाभिः।
मुहुरसितदृशां स्वकण्ठयोग्यां भुजलतिकाममिमीत मालिकाभिः॥ **24.52** ॥

अभजत स च ताश्च दूतिकानाम् अमृतपरिप्लुतभेषजायमानैः।
प्रतिदिनमिदमादिमं प्रमोदं प्रणयविरोधसितासितैर्वचोभिः॥ **24.53** ॥

निजपदपरिचार काङ्क्षिणीभिः कतिषु भवेषु समर्चिताङ्घ्रिपद्मः।
प्रतिविधिमभजत् प्रसाधिकावत् प्रियपरिकर्मविधानतः स तासाम्॥ **24.54** ॥

निजसमुदयसम्भवैर्निशायां प्रणयपयोनिधिवीचिकाविसर्पैः।
प्रणतिभिरिव विभ्रमैः प्रियाणां बहुमतिभेदमवाप यादवेन्दुः॥ **24.55** ॥

शरदुपगमशोधिता इवापः तुहिनकरोदयनिर्मला इवाशाः।
मुरभिदुपगमप्रशान्तखेदाः प्रतिययुरुन्मनसस्तमायताक्ष्यः॥ **24.56** ॥

अमृतमयमिवोदधिं तमुच्चैः अनुसखि लोचनशुक्तिभिः पिबन्त्यः।
अवशनियतचित्तवृत्तिमेकाम् अदधुरदृष्टपरस्परामवस्थाम्॥ **24.57** ॥

स्मरजनकतनुः स्वदर्शिनीनां ननु विरहः सुदृशां निमेष एव।
इति किल विगणय्य विश्वकर्ता नियतमकल्पयदप्सरस्त्वमासाम्॥ **24.58** ॥

अनुचरबहुमानमाप्तुकामैः अवसरविद्भिरनुस्मृतात्मरक्षैः।
अनुदिनमुपनीतमादितेयैः अमृतमपाययत प्रियाः प्रतीतः॥ **24.59** ॥

प्रियवचनशतैरुदारवादी रहसि मनः श्रुतिरञ्जकैर्विचित्रैः।
मुखकमलमधूपमैः प्रकामं मदमुदिता इव मानिनीरकार्षीत्॥ **24.60** ॥

अतिशयितगुणैः प्रियोपभोगात् वसनविभूषणमालिकादिभिस्ताः।
मुदमधिकतमां दधुस्तरुण्यः प्रणयरसो हि रसप्रकर्षहेतुः॥ **24.61** ॥

अभिलपनमनस्क्रियातिपातिन्यनुबुभुजे यदुपुङ्गवेन तासाम्।
अतिशयमितरेतरं प्रयच्छन्त्यभिनवयौवनसम्पदप्रकम्प्या॥ **24.62** ॥

अजनिषत कुतो नु भागधेयात् त्रिभुवनमङ्गलदीपिकाः शुभाङ्ग्यः।
यदुपतिसहधर्मचारिणीभिः सुखमनघं भुवि याभिरन्वभावि ॥ **24.63** ॥

अधिभुजगपति श्रियोपभुक्तं युगपरिपाकविहारिणं युवानम्।
नरपतिबहुमानतो नताङ्ग्यः सुलभमिवान्वभवन् स्वतल्पभाजम् ॥ **24.64** ॥

शकयुवतिकपोलपाण्डराभैः शशिशकलैरिव नागवल्लिपत्रैः।
स्मरसुभटयशोनिभैरनन्दत् युवति जनोपहृतैस्तदर्पितैस्ताः ॥ **24.65** ॥

जगदुपजननादिजातभूम्नः क इव वधूजनमोहनो विहारः।
कथमिव स कुतश्च कीर्तनीयः प्रथितमनोभवतन्त्रपारदृश्वा ॥ **24.66** ॥

यतिभिरनुबुभूषितः स ताभिः यदुपतिरद्भुतरूपवेषशीलः।
निरुपधिकरसामृतौघसिन्धुः सततमपूर्वमपूर्वमन्वभावि ॥ **24.67** ॥

हरिपरिचरणेन तोषितानां हरिणदृशां विभवं विभावयन्तः।
अपजहसुरवाप्तसंयमाः स्वान् अपरिमितानणिमादिसिद्धिभेदान् ॥ **24.68** ॥

सरित इव मृगीदृशस्तमेकं महितगुणौघमहोदधिं भजन्त्यः।
अबिभरुरनपायमैकरस्यं मुनिगणितश्च स एव मुक्तभोगः ॥ **24.69** ॥

अनुभवरसतो जगत्प्रसूतेः अपचितसुप्तिसुषुप्तिसम्भवास्ताः।
वितमसि विषये स्थिता इवासन् विरतिविहीनविहारजागरेण ॥ **24.70** ॥

प्रतिदिनमितरेतरानुगुण्यात् प्रचितमयोगवियोगसम्प्रयोगैः।
रसमधिकमवापुरायताक्ष्यः प्रणयिनि शार्ङ्गिणि भागधेयभूम्ना ॥ **24.71** ॥

रविरुचिरमणिप्रदीपकेषु स्फुरदसितागुरुधूमधूपितेषु।
सह युवतिगणैः क्षणोपमेयाम् अनयत वासगृहेषु वासतेयीम् ॥ **24.72** ॥

पुलकितवपुषां सवेपथूनां घनरसभावितघर्मबिन्दुभाजाम्।
श्लथमिव सुदृशाममुष्टिमेयं चिकुरमगुम्भयदद्भुतं चिरेण ॥ **24.73** ॥

स्ववधूरवधूतभौमभावाः स्वदमानाः स्वयमात्मनैव तृप्तः।
अनुभूय न तृप्यति स्म नाथः तमपि प्रेमविलीनचेतसस्ताः॥ **24.74** ॥

चपलप्रतिकूलतीक्ष्णरूक्षाः स्त्रिय इत्यागमिकैर्निदर्शितार्थः।
प्रथितो यदुवीरवल्लभाभिः परिवादोऽयमपाकृतः पृथिव्याम्॥ **24.75** ॥

शरणागतसर्वपापमोक्षे कृतसङ्कल्पमिहानुभूय कृष्णम्।
परितोऽपि तथाविधानुभूतिः स्मरलब्धा प्रतिलम्भिता प्रियाभिः॥ **24.76** ॥

अनघामनपायभक्तिरूपां अनुभूतिं यदुवीरवल्लभानाम्।
अनुकर्तुमपि प्रवर्तमानैः अवशैरेव समाहितैरभावि॥ **24.77** ॥

उदधौ बहवो रमा बभूवुः यदि वैकैव गृहीतनैकरूपा।
इति नाम विमर्शमादधानाः दयिताः प्रेक्ष्य ननन्द देववन्द्यः॥ **24.78** ॥

अजितस्य विशालतुङ्गभूम्ना भुजमध्येन पयोधरैश्च तासाम्।
इतरेतरसंवृतत्वमासीत् परिरम्भे परितो मिथः समत्वम्॥ **24.79** ॥

परिहासकुतूहली प्रियाणां विहितद्यूतविहारकौतुकानाम्।
उभयत्र जयं जगाद पृष्टः कितवस्थेयपदे निवेशितः सन्॥ **24.80** ॥

स्वयमादिकविः प्रकल्पिताभिः प्रणयोल्लङ्घनरौक्ष्यमुत्तितीर्षुः।
प्रहसन् बहुशः प्रहेलिकाभिः मतिमौढ्यं विदधे मनस्विनीनाम्॥ **24.81** ॥

एकीभवद्भिरयुतैरपि मन्मथानां
    यत्कान्तिबिन्दु पृषताऽनुकृतिर्न शक्या।
सम्प्रेक्ष्य तं यदुपतिं यमिनोऽपि नूनं
    स्त्रीभावमेव मनसा बिभराम्बभूवुः॥ **24.82** ॥

कृष्णानुभूतिविभवेन कृतार्थभावाः
    तद्वल्लभास्त्रिदशमातृतया चकासुः।

यत्पादपङ्कजपरागजुषां शशंसुः
    जन्माद्भुतं जगति गुल्मलतादिकानाम् ॥ **24.83** ॥

श्यामो बभूव किमसौ सुदृशां कटाक्षैः
    श्यामास्तदन्वयवशादथवा तरुण्यः ।
ताभिः किमस्य ववृधे महिमा महीयान्
    तासामनेन यदि वेति बुधैः शशङ्के ॥ **24.84** ॥

अग्राम्यमेव परिहासरसं वितेने
    नाश्लीलमाह न मृषा न च मर्मभेदी ।
धर्माविरुद्धविभवोचितकामकामः
    स्त्रीणां वरेण बुभुजे वरदो वरस्त्रीः ॥ **24.85** ॥

ताराभिरिन्दुरिव भानुरिव प्रभाभिः
    युक्तो वशाभिरिव वारणयूथनाथः ।
विद्याभिरात्मविदिवाभ्यधिकं विरेजे
    योगेश्वरो युवतिभिः सह मोदमानः ॥ **24.86** ॥

पायं पायं प्रेयसः कान्तिमाध्वीं
    माद्यन्तीभिर्मञ्जुलालापिनीभिः ।
प्रत्येकोक्तिश्लाघनप्रीणिताभिः
    प्रायो भोगाः पर्यवाह्यन्त ताभिः ॥ **24.87** ॥

करणव्यपायसमये पुनर्भवं
    विनिवर्त्य शाश्वतसुखं प्रदास्यता ।
स्वपदानुभूतिरुदपादि तादृशी
    सुदृशां स्वसम्मतिभृतां गदाभृता ॥ **24.88** ॥

तद्गतेन मनसा विवशानां
    तन्मयीकृतधियामिव तासाम् ।

अप्रलुप्तरहसामभजेतां
स्वप्नजागरदशे न विशेषम् ॥ **24.89** ॥

श्रियमनपायिनीं वसुमतीमिव दत्तकरां
सह महिषीगणेन विभुरेक इवानुभवन्।
यदुभिरनन्तताक्ष्यपृतनेशनिभैः सहितो
निजपदमस्मरन्निह निवासमरोचयत ॥ **24.90** ॥

उपचितचित्रधर्ममुपशान्तविपक्षभयं
मुदितवधूजनः स मुखरं निगमध्वनिभिः।
बहुविधरत्नशालि बहुमान्यसमग्रगुणं
वलयसमं भुजस्य वसुधावलयं बुभुजे ॥ **24.91** ॥

अनितरजनलभ्यां प्रीतिमासेदुषीभिः
सुचिरमनुबभूवे स्वर्गमोक्षातिशायी।
निरुपधिकरसाब्धिं निर्विशन्तीभिराद्यः
कुलयुवतिभिरित्थं कोऽपि शृङ्गारभूमा ॥ **24.92** ॥

सहजबलसमेतः शक्रपूर्वैरजय्यः
समुदितविषमास्त्रस्तादृशानन्दहेतुः।
अविदितरचनेन स्वेन पार्थाय गीतः
स्वयमजनि स कामः कोऽपि धर्माविरुद्धः ॥ **24.93** ॥

स्वपदनलिनभाजां स्वर्गमोक्षौ यथार्हं
करणविगमकाले कल्पयिष्यन् क्रमेण।
मधुरिपुरिह नूनं मन्दपुण्यैरलभ्यौ
समतनुत विहारैस्तावुभौ सम्प्रयुक्तौ ॥ **24.94** ॥

नारीदृष्ट्या नियमितधियो नाकनाथेश्वरत्वं
सम्भोगे च प्रवणमनसः शाश्वतं ब्रह्मचर्यम्।

अत्रैकस्यां पुरि निवसतः सर्वलोकाधिकत्वं
निध्यायन्तस्त्वरितमतरन् दुस्तरां तस्य मायाम् ॥ **24.95** ॥

आसीदेवं परिणतमधिद्वारकं द्वापरान्ते
व्यासप्रख्याविभजनभवद्वेदशाखोपमानाम् ।
चिन्तातीतं यदुपतिमनःप्रीतिचिन्तामणीनाम्
एकं तासां भवरसभुजां भाग्यमेकातपत्रम् ॥ **24.96** ॥

गुरुभिरनघचित्तैराहितोदारभूमा
सुरभितरसमेतत्सूनृतं वेङ्कटेशः ।
व्यतनुत यदुवीरप्रीतिमिच्छन् प्रभूतां
कविकथकमृगेन्द्रः क्षेमदं काव्यरत्नम् ॥ **24.97** ॥

॥ इति श्रीकवितार्किकसिंहस्य सर्वतन्त्रस्वतन्त्रस्य
श्रीमद्वेङ्कटनाथस्य वेदान्ताचार्यस्य कृतिषु
यादवाभ्युदये महाकाव्ये चतुर्विंशः सर्गः ॥

कवितार्किकसिंहाय कल्याणगुणशालिने ।
श्रीमते वेङ्कटेशाय वेदान्तगुरवे नमः ॥